

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 393. Quid & quotuplex sit maledictum, seu maledictio & maledicus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

TITULUS XXV.

De Clerico Percussore.

Quest. 391. An & sub quibus pœnis prohiberetur Clericis percutere Laicum?

Resp. Ad primum: Cuius Clerico, præsertim in maioribus constituto, prohibitum est percutere propriis manibus Laicum, etiam delinquentem, sive fidelem, sive infidelem, ut constat ex claro textu *can. 1. & 7. dist. 45. can. 25. dist. 86. & c. 1. h. t.* percussio siquidem repugnat modestiæ Clericali, & mansuetudini Christi, quam imitari debent Clerici, juxta *cit. can. 7.* Excipiuntur Clerici præceptores, moderatores & magistri leviter & moderatè sibi commissos discipulos percutientes, *Arg. can. aut facta. dist. 1. de pœnitent.*

2. Resp. Ad secundum: Pœna Clerici percutientis etiam Laicum imprimis est arbitraria à Judice infligenda pro qualitate & circumstantia percussoris notabilis, & si talis percussor se non emendaverit, sed sapius præsertim ob leviores defectus indignatione & iracundiâ subitaneâ correptus statim ad verbera proflire soleat, tanquam inhumanus & ferus, Statuque Clericali indignus, deponi potest ac debet. *Arg. c. 1. h. t. & ibi Gl. & DD. communiter, inde inferentes propter unam etiam notabilem percussorem Laici Clericum depositionis pœnam non incurrere, nisi, ut Gl. in c. 1. h. t. & Host. *ibid.* Pirh. *h. t. n. 2.* Arg. *can. fin. dist. 25. & c. 2. h. t.* percussio lethalis, vel saltem enormis esset. Reiffenst. *h. t. n. 4.**

Quest. 392. An & qualiter Superioribus ecclesiasticis, tam Sæcularibus, quam Regularibus prohiberetur aut permissum correctionis gratiâ verberibus castigare, seu punire Clericum subditum?

Resp. Episcopi & Superiores Regulares Clericos sibi subditos, existentes quidem in minoribus etiam propter leves defectus; constitutos autem in Ordinibus majoribus seu sacris non nisi propter graves excessus (inter quos Reiffenst. *n. 7.* numerat ebrietatem) verberibus castigare possunt, *can. cum letatus. dist. 45. can. fin. dist. 35. & ibi Gl. communiter recepta. v. corporali.* Non tamen possunt Episcopi propriis manibus facere hanc

correctionem. *Can. non licet. dist. 86.* sed id committere debent alteri, & quidem non nisi Clerico, ita ut, si id committeret Laico, tam ipse committens, quam commissionem exequens Laicus sint excommunicati. *Arg. c. universitatis. de sent. excomm. Barb. *ibid.* n. 2. Navar. *h. t. conf. 42.* Pirh. *h. t. n. 1.* Reiffenst. *n. 7.* nisi consuetudo legitime præscripta alicubi haberet, quod Episcopi per Laicos castigant verberibus Clericos, prout de Gallia testatur Barb. *l. c.* & eandem passim vigere, rationabilemque & in jure fundatam dicunt alii. *Arg. c. Clerici. de sent. excom.* ubi Superioribus ecclesiasticis permittitur, quod per Laicos violenter capere & carcerare possint subditos Clericos, cum difficile sit reperire Clericos, qui hoc munus capiendi, carcerandi, verberandi subire velint. Atque ita etiam Superiores ecclesiastici Episcopo minores, præsertim Regulares, qui alias propriâ manu verberare deberent subditos suos Regulares, juxta *cit. c. universitates.* possunt ex privilegio summorum Pontificum Alex. VI. & Leon. X. fratribus minoribus concessio etiam extra casum necessitatis Religiosos suos subditos etiam Clericos per alios suos subditos Laicos curare verberari, quo eorum privilegio etiam alias Religiones uti posse, tradit Castrop. *tr. 29. p. 23. §. 3. n. 11.* apud Reiffenst. *h. t. n. 2.* sic etiam posse Clericos Præceptores, & atrium liberalium Magistros, si verbis nihil proficiant, correctionis gratiâ castigare verberibus Clericos suæ curæ commissos citra privilegium, & absque eo, quod propterea incurrant excommunicationem; cum talis percussio non sit violenta, aut facta suadente diabolo. *Arg. c. 1. h. t. & c. 1. & c. cum voluntate. de sent. excomm.* tradunt Abb. *in cit. c. 1. n. 1.* Navar. *in man. c. 27. n. 81.* Suar. *de censur. d. 12. f. 1. n. 40.* Idem est de Sacerdotibus, ex zelo devotionis adolescentes in minoribus Ordinibus constitutos divinum officium turbantes leviter percutientibus, *c. veniens. Abb. & Barb. *ibid.* n. 1.* quod, si tamen hi Sacerdotes, aut etiam Prælati in subditi verberatione propriis manibus correctionis gratiâ notabiliter excedant, incidunt in excommunicationem Papæ reservatam. *can. si quis suadente diabolo. juncto c. cum beatus. dist. 45.* & si ex immoderata & incauta percussione etiam disciplinæ causâ sequeretur mors vel mutilatio, contraheretur irregularitas. *c. presbyterum de homicidio. Pirh. *h. t. n. 1.***

TITULUS XXVI.

De Maledicis.

Quest. 393. Quid & quotuplex sit maledictum, seu maledictio & maledicus?

Resp. Maledictum seu maledictio, sic dictum à maledicendo vel loquendo, in genere est malè dictum, seu mala locutio de alio, & qui ita malè loquuntur, maledici vocantur; quod quidem loquendo in genere, propriè & congruenter huic titulo fit duplici.

R. P. Lenr. Jur. Can. Lib. V.

citer ratione objecti, nimirum vel malum de proximo enuntiando, v. g. quod sit fur, adulter, vel bonum seu qualitatem ei competentem inficiando, v. g. ingenuitatem, nobilitatem; & utrumque iterum fit dupliciter, nempe vel absente, vel præsentè eo, de quo malum dicitur. Unde maledictum trifariam dividitur in detractionem, quâ quis absentis famam denigrat & diminuit; in calumniam, quâ quis præsentè seu in faciem alicui malum objicit, quod etiam, si falsum sit, convitium in illum jacere dicitur.

Ec 2

dicitur, & si de Deo aut Sanctis dicitur, est blasphemia. Huc etiam referuntur, quæ per modum optantis & imprecantis contra alios dicuntur.

Quest. 394. Quenam sint pœnæ maledicti, prout comprehendit detractio nem & calumniam, in privatum commissi?

R Esp. Præterquam quod ex genere suo sit peccatum mortale, ejusque reus in foro interno ad famæ & æstimationis læsæ reparationem obligetur, in foro externo obnoxius est actioni injuriarum, *L. item. §. 27. ff. & L. qui liberos. c. de injuriis. & consequenter pœnæ arbitrariæ.* Illud tamen hic notandum, quod in proximum (intelligendum videtur etiam privatum) maledicus Clericus, maximè Sacerdos, olim ad injuriæ illatæ veniam postulandam compellendus fuerit, & si reuocet, degradandus, id est, suspendendus, neque ante præstitam satisfactionem ad officium ecclesiasticum unquam revocandus, ut sumitur ex *can. Clericus. dist. 86. juncta Gl. v. revertetur.*

Quest. 395. Quæ pœna maledicentis Imperatori seu Principi seculari?

R Esp. Maledicere Principi seculari, quod lege divinâ prohibuitur *Exod. 22. v. 28. Proverb. c. 20. v. 2. ad Titum c. 3. v. 1. & quo olim censebatur quis reus criminis læsæ Majestatis, teste Arnob. Lib. de gentibus.* postmodum Christiani Imperatores non faciliè ultimo supplicio puniendum statuerunt. Menoch, *de arb. cas. 377. n. 9. Brunnem. ad L. unic. c. si quis Imperat. maledixerit. n. 1.* ubi Theodos. Arcad. Honor. de maledicto in se effuso inquirunt, *si istud ex levitate processit, contemnendum est: si ex insania, commiseratione dignissimum: si ab incuria id est, condonandum: nisi maledictum fieret in ipsum officium Principis; tunc enim puniri debet, & quidem graviter, ut pœna illius aliis terrorem incuriat.* Arg. *c. 1. h. t.* idem est, si maledicta continerent verba spectantia ad leditionem aut acclamationes turbulentas, quibus salus Principis aut status adduceretur in discrimen, aut alia justa ratio, aut exempli necessitas scelus puniri exigeret; tunc enim causam ad Principem remittendam, qui an & quæ pœnâ maledicti crimen puniendum sit, cognoscat, tradunt cum *Gl. in cit. c. unic. v. remittendum.* Menoch, & Brunnem, *l. c. n. 7.* Quin etiam maledicens personæ Principis Supremi non recognoscentis Superiorem, ex proposito, & per incuriam jaciens in illum verbum contumeliosum, seu conviciosum, plectendus est pro arbitrio ipsius Principis, juxta *cit. c. unic. c. si quis Imperat. maledix.* Et quidem gravi pœnâ Pirth, *h. t. n. 6.* talis enim Princeps potest vindicare injurias proprias. Arg. *cit. c. 1. h. t.* ex ea etiam ratione, quia nemo tenetur, satisfactionem injuriæ remittere, etsi possit, & laudabiliter ageret remittendo eam illatam suæ personæ, juxta *c. olim. de injur. c. gravis. de restit. spol. Pirth, num. 3. in fine.* cum Abb. non tamen injuriæ illatæ suæ dignitati. *cit. c. 1.*

Quest. 396. Quæ pœna maledicentis Papæ, Episcopo, aut alteri Prælato ecclesiastico aut Sacerdoti?

R Esp. Primò: Pœna maledicti in summi Pontificis personam jactata est quoque de jure communi arbitraria pro qualitate delicti, etsi conveniens sit, Papam Christi in terra Vicarium

imitari illius mansuetudinem, remittendo talem injuriam. Arg. *Can. inter querelas. 23. q. 4. L. 10. C. de Episc. & Cler.* si enim Principes sæculares personæ suæ maledicentibus ignoscunt, multò magis congruit Pontificem in hac mansuetudine exemplo iis præire, uti fecit Pius V. cujus meminit Barb, *in c. 1. h. t. n. 2.* aliique AA. passim, si tamen maledictum jactatum contra ipsam sedem Apostolicam, seu dignitatem Pontificiam, seu officium & primum illius, pœna, & quidem gravior atque exemplaris necessitiò imponi debet, juxta *c. 1. h. t. & ibi DD. communiter.*

2. Resp. Secundò: Quamvis Episcopus aliquem ob maledictum illatum soli personæ suæ ipsemet punire non possit, ut *Gl. communiter recepta in can. inter querelas.* tum quia nullus Superiorem habens potest esse Judex in propria causa, tum quia mansuetudo & sanctitas Episcopi requirit, ut injurias suæ personæ illatas remittat. Arg. *cit. L. 10. c. de Episc. & Cler.* alterius tamen Judicis sæcularis arbitrio puniendus est, idque, etiamsi ab Episcopo desuper accusatus non sit. Host. *in Sum. h. t. §. alii maledicunt.* Farin. *pr. crim. q. 105. n. 402.* cum generaliter loquendo ex officio tales Judices punire debeant quemlibet, qui aliquam injuriam infert locis, aut personis factis, uti expressè statuitur *cit. L. 10.*

3. Resp. Terriò: Religiosi aliquem Ecclesiæ Prælatum maledicto offendentes, aut eidem detrahentes jure communi per duos menses subjacere debent istis pœnis, quæ juxta regulas & statuta eorum ob gravia crimina imponuntur; juxta textum expressum. *Clem. 1. §. quibus etiam de privileg.* præterquam dispositionem juris communis per specialia Statuta suorum Ordinum gravissimè puniuntur, quales pœnas statutas in suo ordine strictioris observantia iis, qui malè loquuntur de summo Pontifice, Cardinalibus, Episcopis, aliisque Ecclesiæ Prælati, nec non sui Ordinis Superioribus refert Reiffenst. *h. t. num. 14.*

Quest. 397. Quid & quotuplex sit blasphemia?

R Esp. Ad primum: Blasphemia est mala seu contumeliosa locutio in Deum, sicutque potissimum dupliciter, nimirum dum negatur DEO, quod ei competit, ut dum dicitur, non esse omnipotens, non habere providentiam rerum humanarum; vel asseritur quid ei non conveniens, v. g. quod sit crudelis, injustus. *D. Thom. 2. 2. q. 13. a. 1. Sylv. v. blasphemia. q. 1. Farin. l. c. q. 20. n. 11. Pirth. h. t. n. 7.* Ad hæc duo reducuntur sequentia; dum quis creaturæ tribueret, quod soli DEO competit, dicendo, v. g. diabolum æque ac Deum cognoscere secreta cordium, & futura contingentia. *Sylv. l. c. n. 3. Pirth. l. c.* dum quis detestatur Deum, imprecando illi, seu optando malum, v. g. ut hominum peccata nesciat, vel non punire possit; quia talia in Deum cadere non possunt; sic omnis maledictio, contumelia, convitium in Deum prolatum est blasphemia; quia sic derogatur Divinæ Majestati & Excellentie, honorque divinus diminuitur. *Farin. n. 3. Pirth. l. c. Haunold. Tom. 6. de 7. & 7. r. 2. n. 141.* Maledictiones quoque, seu convitia jactata in sanctos dicuntur blasphemia, quatenus saltem ex consequenti & indirectè redundant in DEUM, qui sicut in Sanctis suis laudatur & honoratur, ita etiam in illis vituperatur & contemnitur. *Covar. in c. quamvis. de pactis. p. 2. releet. §. 7. num. 8. Clarus v. blasphemia. num. 1. Haunold.*